

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över Förordning om ändring i förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring i förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät. I promemorian föreslås att 3 § 2 i nämnda förordning utgår. 3 § 2 lyder att Svenska kraftnät också ska bygga ut transmissionsnätet till områden inom Sveriges sjöterritorium där det finns förutsättningar för att ansluta flera elproduktionsanläggningar och där en sådan utbyggnad främjar uppfyllelsen av Sveriges mål om fossilfri elproduktion.

Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I promemorian anges att regeringen i november 2017 gav Energimyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på hur avgifterna för anslutning till stamnätet för el för vindkraftsparker till havs kan avskaffas (dnr M2017/02870). Energimyndigheten redovisade uppdraget i rapporten Slofade anslutningsavgifter för havsbaserad vindkraft (ER 2018:6). Regeringen beslutade den 20 oktober 2021 att sänka anslutningskostnaderna för havsbaserad vindkraft genom att ge Svenska kraftnät i uppdrag att stå för en del av kostnaden. Det skedde genom att Svenska kraftnät i sin instruktion fick i uppdrag att bygga ut transmissionsnätet till områden inom Sveriges sjöterritorium där det finns förutsättningar för att ansluta flera elproduktionsanläggningar och där en sådan utbyggnad främjar uppfyllelsen av Sveriges mål om förnybar elproduktion.

Vidare anges att regeringen gjorde bedömningen att en sådan modell inte skulle vara i strid med EU:s statsstödsregelverk, förutsatt att Svenska kraftnät endast får bygga transmissionsnät inom Sveriges sjöterritorium och att det måste finnas förutsättningar för flera elproduktionsanläggningar att ansluta.

Svenska kraftnät har i en rapport¹ redogjort för att modellen är problematisk framför allt vad gäller begränsningen till Sveriges sjöterritorium och att det måste finnas förutsättningar för flera anläggningar att ansluta. Det senare gör att flera vindkraftsparker kommer att behöva dela på tillgänglig kapacitet i en anslutningspunkt, vilket påverkar möjlig storlek på parken och därmed lönsamheten för företagen. Majoriteten av alla havsbaserade projekt ligger i svensk ekonomisk zon och projektörerna kommer därmed själva att behöva bekosta sjökablar och stationer som sträcker sig utanför svenskt sjöterritorium.

Svenska kraftnät lämnade den 27 februari 2023 in en tjänsteskrivelse till regeringen där slutsatsen är att utbyggnad av transmissionsnätet till havs utifrån deras instruktion kan komma att utgöra ett statsstöd.

Vidare anges att samarbetspartierna bakom Tidöavtalet har kommit överens om att vindkraft har en viktig plats i energimixen, men ska byggas på konkurrensneutrala villkor och med hänsyn tagen till miljö och lokala intressen. All ny elproduktion som stärker kraftsystemet och som bidrar till en snabb expansion av kraftsystemet, behövs. Planen att låta elnätskollektivet subventionera den havsbaserade vindkraftens elnätsanslutningar ska dock stoppas. Principen att den som ansluter till elnätet ska stå för de kostnader som anslutningen orsakar ska upprätthållas även till havs. Utgångspunkten ska vara att alla produktionslag bär sina egna kostnader.

Slutligen anges att i syfte att skapa tydliga förutsättningar kring havsvindparker anslutning till elnätet föreslås därför att 3 § 2 p i förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät tas bort. Ändringen bör ske så snart som möjligt för att tydliggöra spelreglerna för berörda aktörer.

Regelrådet finner att beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av alternativa lösningar och effekter av om någon reglering inte kommer till stånd, i promemorian.

Regelrådet kan konstatera följande. Det remitterade förslaget syftar till att ta bort en viss del i Svenska kraftnäts instruktion. Som framgår ovan har Svenska kraftnät kommit fram till att man inte kan agera enligt befintlig instruktion utan en godkänd statsstödsprövning. Att uppnå en godkänd statsstödsprövning förefaller därmed vara en alternativ lösning. Någon beskrivning av detta, eller varför förslagsställaren inte bedömer det vara ett rimligt alternativ, framgår inte av konsekvensutredningen. Det framgår heller inte om förslagsställaren har övervägt någon annan alternativ lösning, vilket är en brist i redovisningen.

Gällande beskrivningen av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd går det delvis att förstå utifrån bakgrund och syfte med förslaget. Det hade varit önskvärt med en samlad och tydligare beskrivning av denna aspekt. Beskrivningen kan dock godtas i detta ärende.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är bristfällig.

---

¹ Förslagsställarens hänvisning: Uppdrag att förbereda utbyggnad av transmissionsnät till områden inom Sveriges sjöterritorium (Svk 2021/4349).

Regelrådet finner att beskrivningen av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Som framgår ovan har Svenska kraftnät gjort en bedömning av hur regleringen förhåller sig till statsstödsreglerna. Det finns inte någon annan beskrivning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten i promemorian. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren belyst aspekten ytterligare. För detta ärende kan de beskrivningar som finns, godtas.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I promemorian anges att förordningsändringen bör träda i kraft så snart som möjligt för att tydliggöra spelreglerna för berörda aktörer. Det är därför lämpligt att ändringen träder i kraft den 1 oktober 2023.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande kan godtas för detta ärende. I promemorian saknas det en beskrivning av behovet av speciella informationsinsatser. Det behöver vanligen finnas en beskrivning av vem som ska utföra informationsinsatserna och vilka kanaler som bedöms som lämpliga för att nå den berörda målgruppen. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av behovet av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att Svenska kraftnät inte har hunnit fatta något investeringsbeslut baserat på 3 § 2 p i förordningen. Det innebär enligt förslagsställaren att det inte borde finnas någon anläggning eller anslutande part som kräver fortsatt hantering efter en förändring.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Någon beskrivning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch finns inte i remissen. Av promemorian går det dock att förstå vilket område som är aktuellt. Det går likaså att förstå att inget företag har fått något investeringsbeslut beviljat. Trots det nämnda, borde förslagsställaren ha angett vilka företag som har haft en möjlighet till finansiering som i och med det nu remitterade förslaget blir upphävt. Avsaknaden av en sådan beskrivning medför att konsekvensutredningen är ofullständig i denna del.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån bransch är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

I konsekvensutredningen saknas en beskrivning av förslagets effekter på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet. Som framgår vid *Bakgrund och syfte med förslaget* finns det i promemorian vissa beskrivningar av hur den nu gällande regleringen kan påverka företagens lönsamhet.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Avsaknaden av en beskrivning av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet medför att flera frågeställningar kvarstår outredda.

Promemorian skulle kunna förstås som att det inte uppstår någon påverkan på företagens kostnader eller verksamhet, eftersom inget företag har beviljats ett investeringsbeslut enligt nu gällande förordning. Enligt Regelrådet borde dock samtliga tänkbara effekter ha belysts på ett tydligare sätt i promemorian. Det framgår exempelvis inte om något företag kan ha inlett en projektering för att påbörja sådan verksamhet som nu gällande regelverk kan finansiera. Sådan projektering kan sannolikt vara kostsam. Ett upphävande av finansieringsmöjligheten kan sannolikt medföra en påverkan för företagen. Förslaget ändrar villkoren för de företag som hittills har kunnat få sådan verksamhet finansierad.

Enligt Regelrådet saknas det alltför mycket information i denna del för att kunna få en uppfattning om förslagets effekter på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på företagens kostnader, tidsåtgång och verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I promemorian anges att förslaget syftar till att uppnå konkurrensneutrala villkor, och med hänsyn tagen till miljö och lokala intressen. Principen att den som ansluter till elnätet ska stå för de kostnader som anslutningen orsakar ska upprätthållas även till havs. Utgångspunkten ska vara att alla produktionsslag bär sina egna kostnader.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Enligt Regelrådet ändrar det nu remitterade förslaget förutsättningarna för de företag som har varit berättigade till investeringsbeslut, och som eventuellt planerat för ett sådant på kortare eller längre sikt. Vid beslut om regler som medför en sådan ändring av marknadsförutsättningarna behövs en utförligare analys av konkurrensförhållanden än vad som framgår i det nu remitterade förslaget.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet har inte kunnat utläsa en beskrivning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden i promemorian. Som framgår ovan har ett flertal andra aspekter som avser effekter för företag bedömts som bristfälligt beskrivna. Regelrådet kan därför inte utesluta att regleringen även skulle kunna medföra en påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Som framgår ovan saknas det en beskrivning av berörda företag utifrån storlek. Det är därmed okänt om det finns några små företag att ta särskilda hänsyn till. Utöver det saknas det även en beskrivning av om särskilda hänsyn kan tas till små företag vid reglernas utformning. Även om så inte är möjligt, behöver det anges och motiveras i konsekvensutredningen för att tydliggöra ett förslags effekter för de företag som berörs.

Regelrådet finner att beskrivningen av om särskilda hänsyn kan tas till små företag vid reglernas utformning är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Som framgår ovan har vissa delar i konsekvensutredningen beskrivits på ett godtagbart sätt. Regelrådet har dock identifierat flera brister i beskrivningarna av förslagets effekter för berörda företag.

Regelrådet vill särskilt framföra att det nu remitterade förslaget ändrar villkoren och marknadsförutsättningarna för de företag som berörs. För sådana förslag behövs en utförligare analys av kostnader, liksom verksamhets- och konkurrenspåverkan. Förslagsställaren behöver likaså på ett tydligt sätt beskriva de företag som berörs.

Även om några investeringsbeslut inte har fattats av Svenska kraftnät kan de företag som omfattas av nu gällande reglering ha påbörjat en projektering. Förslagets effekter för berörda företag på kort och lång sikt borde därför ha beskrivits på ett utförligare sätt. Regelrådet kan inte bortse från nämnda brister vid en sammantagen bedömning av konsekvensutredningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 30 augusti 2023.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande